

▲ Mokřad u Kamenného Dvora. Foto Jan Moravec.

► Vegetační změny v ploše s výskytem pěchavy slatinné jsou od roku 2014 podrobně monitorovány Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR.
Foto Přemysl Tájek.

Kamenný Dvůr – cenný mokřad druhým Místem pro přírodu v Karlovarském kraji

Jan Moravec, koordinátor kampaně Místo pro přírodu,
Eva Řezníčková, Český svaz ochránců přírody Kynšpersko

Český svaz ochránců přírody (ČSOP) vykoupil v září letošního roku v rámci své kampaně Místo pro přírodu další cenný mokřad, tentokrát nedaleko Kynšperku nad Ohří, v lokalitě zvané podle nedalekého záměčku Kamenný Dvůr.

Řidiči jedoucí po dálnici D6 z Karlových Varů do Chebu ve chvíli, kdy minou exit Kynšperk nad Ohří a přejíždějí 400 metrů dlouhý dálniční most, jistě ani netuší, že právě míjejí jeden z místních přírodních klenotů. Vpravo pod mostem se totiž rozkládá pozoruhodný mokřad. Roste zde celá řada vzácných druhů rostlin, jako jsou vachta trojlístá, tučnice obecná, rosnatka okrouhlostá, klikva bahenní, ostřice Davallova, ostřice blešní nebo prstnatec májový. Skutečným zdejším unikátem je ale nenápadná, avšak kriticky ohrožená tráva pěchava slatinná (*Sesleria uliginosa*). Jde o jediný známý výskyt této rostliny v západních Čechách, jejíž nejbližší lokality se nacházejí až ve středním Polabí. Bohatost zdejší květeny se odvíjí od toho, že na relativně malé ploše (zhruba 1,5 ha) se tu nachází hned několik různých

mokřadních stanovišť – slatiniště s alkalic-kým minerálním pramenem, porosty vysokých ostřic, střídavě vlhké louky, podmáčené pchá-čové louky, tužebníková lada i mokřadní olšiny.

Zoologický průzkum zde zatím nebyl prováděn, i z tohoto pohledu má však lokalita velký potenciál. Je odtud například zaznamenán ná-lez mokřadního plže kuželika tmavého (*Euco-nulus trochiformis*), jež je v červeném seznamu bezobratlých zařazen mezi zranitelné druhy.

Lokalita je známa od roku 2001, kdy byla ob-jevena RNDr. Richardem Višňákem při biologic-kém průzkumu předcházejícímu projektování sousední dálnice. Kvůli koncentrovanému vý-skytu zákonem chráněných druhů byla pak pů-vodně plánovaná trasa dálnice pozměněna tak, aby nedošlo k poškození lokality. Přesto území nepoživá žádné zákonné ochrany a trpí absen-cí péče. Zatím jediný cílený zásah na podporu vzácné květeny byl na lokalitě proveden v roce 2016, kdy byly nejcennější části mokřadu vy-řezány od drobných náletů olší. Od té doby se ale olše opět ztelně rozrostly a hrozilo tedy, že vzácné mokřadní druhy budou dřevinami

zcela vytěsněny. Proto se Český svaz ochránců přírody rozhodl klíčový pozemek o výměře 1,3 ha vykoupit a ochránit ho z pozice vlastníka. Pečovat o něj bude pozemkový spolek při základní organizaci ČSOP Kynšpersko, který má v okolí Kynšperku ve správě již Libocké mokřady s ornitologickou pozorovatelnou nedaleko kynšperského nádraží a mokřadní louku na Kolové. Prvním plánovaným zásahem nového vlastníka bude vyřezání olšových výmladků a následovat bude každoroční mozaikovitě ruční kosení podmáčených luk s cílem potlačit rozpínající se ostružiník a tužebník a udělat tak více místa pro cílové chráněné druhy.

Veřejnou sbírku Místo pro přírodu, jejímž cílem je získat finanční prostředky právě na výkupy ohrožených přírodně cenných či potenciálně přírodně hodnotných pozemků, vyhlásil Český svaz ochránců přírody již roku 2003. Od té doby se díky každoročním darům stovek drobných dárců podařilo vykoupit po celé republice již téměř 180 hektarů pozemků. O vykoupené lokality pečují místní pozemkové spolky.

Mokřad u Kamenného Dvora je již druhým Místem pro přírodu na Karlovarsku. Před pěti lety byly vykoupeny Rybníčky U Kapličky nedaleko Toužimi s bohatým výskytem obojživelníků, vášek i několika zajímavými druhy vodních rostlin, o něž pečuje Pozemkový spolek Slavkovského lesa při ČSOP Kladská.

Podpořit Místo pro přírodu můžete i vy. Sbírkový účet kampaně je 9999922/0800. Vše podstatné o kampani i vykoupených lokalitách naleznete na webu www.mistoproprrodu.cz, aktuality pak na facebookovém profilu Místo pro přírodu. ■

Pozemkové spolky jsou neziskové organizace pečující o přírodní a kulturní dědictví na základě vlastnického či užívacího práva nebo v úzké spolupráci s vlastníky. To zaručuje zachování hodnot takovýchto míst i v budoucnosti. Hnutí pozemkových spolků, zahrnující dnes v České republice více jak šest desítek organizací, zastřešuje Český svaz ochránců přírody. Finančně podporuje hnutí pozemkových spolků Ministerstvo životního prostředí. Více informací naleznete na <http://pozemkovespolky.csop.cz>.

▲ Severní část lokality s bohatou populací prstnatců májových a vachty trojlísté.

▼ Kvetoucí pěchava slatinná. Obě fotografie Petr Krása.

